

УДК 338.48(477)

Максим ЖУРИЛО

аспірант спеціальності «Туризм»

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

Андрій КУХТІЙ

завідувач кафедри спортивного туризму

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

АЛЬТЕРНАТИВНІ РІЗНОВИДИ ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

З цього напрямку дослідження написано чимало наукових праць українських і закордонних науковців. Відповідно до них існують різні підходи до класифікації видів туризму за різними характеристиками. Таким чином, сферу туризму можна розподілити на дві основні категорії: масовий туризм й альтернативний туризм [3].

Масовий туризм – це організоване переміщення великих груп людей до спеціалізованих місць для відпочинку. Подорожі часто передбачають переміщення значної кількості людей до певних місць, які задовольняють їхні конкретні інтереси чи потреби.

Масові поїздки часто вважають найбільш затребуваним видом туризму через їхню економічну ефективність. Відпустка часто містить елемент масового туризму, коли люди відвідують популярні туристичні напрями, такі як історичні пам'ятки й відомі курортні міста.

Рекреаційна діяльність належить до багатьох форм масового туризму. Звичайним заняттям для багатьох людей є

проведення часу на багатолюдних пляжах або відвідування тематичного парку для розваг, подорож круїзом і катання на лижах у горах – усе це популярний вибір для відпочинку багатьох людей. Кожен варіант пропонує унікальні враження й можливості для пригод.

Індустрія туризму має потенціал для отримання величезних фінансових прибутків, особливо через масовий туризм. Проте розвиток масового туризму, який колись приносив фінансові вигоди місцевим підприємствам і урядам, більше не може компенсувати негативний вплив, який завдає шкоди місцевому населенню і навколишньому середовищу.

Тож упродовж останніх років дедалі більшої популярності набуває альтернативний туризм. Альтернативний туризм (від фр. *alternatif* – чергую, змінюю) – туризм на противагу масовому туризму. В основу його концепції покладено шанобливе ставлення до місцевих жителів і збереження навколишнього середовища [1, 2].

Альтернативний туризм можна охарактеризувати як злиття різних форм туризму. Концепція альтернативного туризму обертається навколо надання невеликих туристичних продуктів і послуг для окремих осіб або груп. Цей вид туризму, як правило, передбачає формування щільних груп людей. Подорожі в місця, які не вважають популярними туристичними напрямками. Коли група людей планує поїздку, важливо, щоб були враховані їхні переваги й бажання. Це гарантує, що поїздка буде адаптована до їхніх конкретних інтересів і задовольнить усіх учасників. Визначальним аспектом цього виду туризму є те, що він відбувається поза піком сезону відпусток.

Використовуючи альтернативний туризм для планування подорожей, мандрівники отримують можливість зануритися в різні культури. Звичаї та практика іноземної країни чи населеного пункту зосереджені на їхніх власних унікальних проблемах і можуть відігравати певну роль у досягненні

соціального прогресу.

Є три основні категорії, за якими можна класифікувати альтернативний туризм:

- культурний туризм – це форма подорожі, яка зосереджена на дослідженні та пізнанні унікальних культурних аспектів місця призначення. Це передбачає вивчення мистецтва, історії, архітектури, їжі та традицій певного регіону;

- природний туризм стосується туристичної діяльності, яка зосереджується на дослідженні й відчутті природного середовища й ландшафтів. Це може містити такі види діяльності, як піші прогулянки, спостереження за дикою природою, кемпінг, каякінг і відвідування заповідних територій, зокрема національних парків та лісів;

- пригодницький туризм — це вид подорожі, який обертається навколо захопливих видів діяльності, таких як банджі-джампінг, рафтинг і скелелазіння тощо [4].

Незважаючи на різноманітні перешкоди, які вплинули на всі сектори економіки, галузь туризму залишається головним пріоритетом і невпинно набирає обертів. Останнім часом його просування було загальмовано через глобальну пандемію та війну на території України, що сильно вплинуло на індустрію туризму й призвело до значного зниження активності в усьому світі й в Україні.

Попри те, що туристична галузь формує лише 1,4% ВВП України, цей сектор все ще має значний потенціал у розвитку. Україна володіє різноманітними історичними й культурними пам'ятками, а також місцями для відпочинку. Значну кількість цих пам'яток вважають цінним ресурсом для туризму й розваг, частиною культурної спадщини ЮНЕСКО. Як результаті, предмети й місця, які отримують цю класифікацію, існують із певним рівнем престижу й визнання. Існують величезні перспективи для масштабного розширення індустрії туризму. Одним із потенційних результатів післявоєнної епохи є можливість для туристів ознайомитися з новими ту-

ристичними пропозиціями, які користуються попитом. Цьому може сприяти створення нових туристичних продуктів, що задовольняють інтереси туристів. Індустрія туризму в Україні має потенціал набути значної популярності в найближчі роки, оскільки туристична галузь України містить понад 300 видів туризму, серед яких активний туризм; рекреаційний туризм; культурний туризм; спортивний та екстремальний туризм; автомобільний туризм (автотуризм); велосипедний туризм; кінний туризм; лижний туризм; паломницький туризм; пригодницький туризм; водний туризм; сільський туризм; пасивний туризм; лікувально-оздоровчий туризм; діловий туризм; гастрономічний туризм; круїзний туризм; освітній туризм; альтернативний туризм тощо [3].

Ураховуючи зазначене, ми з упевненістю можемо стверджувати про потенціал і перспективи розвитку альтернативного туризму в Україні. На нашу думку, поняття різноманітних потреб має першочергове значення. Таким чином, для задоволення цих унікальних вимог слід вивчити альтернативні підходи для туристичної галузі. Альтернативний туризм має потенціал, щоб дати новий поштовх для розвитку туристичної галузі України й прокласти шлях для майбутнього зростання.

Список використаних джерел

1. Альтернативний туризм – що це? URL: <https://cutt.ly/j1Hcq9>
2. Альтернативний туризм. URL: https://uk.upwiki.one/wiki/Alternative_tourism
3. Колотуха О.В. Спортивний туризм та активна рекреація: географія, систематизація, практика (словник довідник). URL: <https://geohub.org.ua/node/537>
4. Кулик О. Суть і значення альтернативного туризму для туристичної галузі України. Матеріали науково-практичного семінару. ЛДУФК: 2022. ст. 96.